

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

V souladu s plněním úkolu uloženém usnesením vlády České republiky č. 165 ze dne 12. března 2014 o Plánu legislativních prací vlády na zbývající část roku 2014 je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže předkládá materiál s názvem „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití“.

Právní regulace významné tržní síly byla přijata v roce 2009 s tím, že samotný zákon č. 395/2009 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. února 2010. Cílem zákona o významné tržní síle je především vymezit pro potřeby ochrany hospodářské soutěže skutkovou podstatu zneužití významné tržní síly a vytvořit nástroje pro posuzování a zamezení těmto praktikám. Zákon by se tak měl vztahovat na případy zneužívání významné tržní síly některých soutěžitelů vůči jiným, kdy jim tato tržní síla umožňuje právě vynucování si jednostranně výhodnějších podmínek.

Přijatý zákon je však od počátku předmětem ostré kritiky odběratelů a odborníků. Vzhledem k nejasnostem některých pojmů použitých v zákoně je nutno v rámci aplikace tohoto zákona dovozovat jejich význam výkladem správního orgánu. Platné znění zákona má sice pouze 11 paragrafů, avšak jeho nedílnou součástí je i 6 příloh, které obsahují relativně vysoký počet skutkových podstat (zakázaných jednání), kterých se subjekt disponující tržní silou může za splnění dalších zákonem předpokládaných podmínek dopustit. Stává se tak příliš rozsáhlým a nepřehledným. Z dosavadní praxe úřadu jasně vyplývá, že při současného stavu je nutno vykládat určitá ustanovení zákona analogicky k jiným zákonům. Nejasné vymezení základních pojmů vede k neúměrnému prodlužování správního řízení a vyžaduje z důvodu zachování zásad správního řízení rozsáhlé dokazování.

Po přijetí zákona se proto začalo diskutovat o dalším postupu a směřování regulace. V roce 2011 předložilo Ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže „Návrh zákona, kterým se zrušuje zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, a mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů“.

Výše uvedený návrh, který byl připraven v rámci meziresortní pracovní skupiny složené ze zástupců Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, do jehož působnosti předmětný zákon náleží, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí a Ministerstva zemědělství, předpokládal zrušení zákona a přesun některých jeho ustanovení do zákona o ochraně hospodářské soutěže a zákona o cenách. Po meziresortním připomínkovém řízení byl materiál předložen vládě s rozporem. Legislativní rada vlády (dále jen „LRV“) dne 12. ledna 2012 doporučila předložený návrh zákona přepracovat a znovu předložit, případně stáhnout.

Na počátku června 2012 byl do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, v rámci projednání změny zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve druhém čtení předložen pozměňovací návrh, který počítal se změnou zákona o významné tržní síle. Cílem tohoto

návru bylo napravení zjevných nedostatků stávajícího textu zákona o významné tržní síle, jasnější vymezení používaných pojmů a technická úprava procesních pravidel. Tato změna však nebyla PSP ČR přijata.

V návaznosti na přerušení projednávání původního návrhu v LRV byla právní úprava zneužívání významné tržní síly předložena k opětovnému projednání, tentokrát v podobě návrhu na změnu zákona o významné tržní síle. Předložený návrh se vztahoval pouze na potraviny a potravinářské výrobky, ovšem v rozšířené podobě než do té doby. Dne 27. června 2013 LRV návrh opětovně projednávala, jednání opět přerušila a doporučila předložený návrh zákona přepracovat a znovu předložit. LRV navrhovala zpracovat připomínky vznesené ze strany zpravodaje, zejména zpřesnit definici významné tržní síly a podmínky zákazu jejího zneužití, nahradit některá označení subjektů obecným pojmem podnikatel a uvést návrh do souladu s úpravou užitou v novém občanském zákoníku.

V průběhu října 2013 byl do elektronické knihovny vlády vložen přepracovaný materiál, který byl však následně opět stažen ze strany předkladatele – Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže proto návrh zákona, kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, znovu zrevidoval, zapracoval vznesené připomínky a znovu jej předkládá v souladu s Plánem legislativních prací vlády na zbývající část roku 2014.

Předkládaná právní úprava se řídí následujícími principy:

- 1) Novela zákona počítá se zachováním stávajícího zákona o významné tržní síle.
- 2) Předmětem právní úpravy budou i nyní pouze vztahy vznikající mezi dodavateli a odběrateli potravin.
- 3) Návrh nepočítá s úpravou jiných právních předpisů.
- 4) Návrh jasněji vymezuje předmět úpravy a používané pojmy.
- 5) Návrh ruší 6 stávajících příloh zákona, které se stávají v upravené verzi součástí zákona.

Připomínkové řízení:

Materiál byl předložen do připomínkového řízení v době od 27. května 2014 do 10. června 2014. Zkrácení lhůty na 10 pracovních dnů povolil ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu dne 27. května 2014. Zásadní připomínky vzneslo osm rezortů a jejich konferenční projednání se uskutečnilo dne 23. června 2014. K vypořádání připomínek, včetně zásadních připomínek, u nichž trvá rozpor, podrobněji viz část V. předkládaného materiálu (rozpor trvá u Potravinářské komory, Hospodářské komory a Svazu průmyslu a cestovního ruchu).